

Fitim RIFATI, Fjala përmbyllëse e Konferencës Shkencore Ndërkombëtare: Shqiptarët dhe Lufta e Parë Botërore

*E nderuar Kryesi e seancës,
Të nderuar akademikë, profesorë, studiues, referues të konferencës,
Kolegë dhe ju të pranishëm!*

Konferenca Shkencore Ndërkombëtare “Shqiptarët dhe Lufta e Parë Botërore”, e organizuar nga Instituti i Historisë “Ali Hadri” në Prishtinë, në bashkëpunim me Akademinë e Shkencave të Shqipërisë - Institutin e Historisë (Tiranë) dhe Universitetin e Prishtinës “Hasan Prishtina” - Fakultetin Filozofik - Departamenti i Historisë, përmbylli me sukses punimet e saj.

Ky eveniment shkencor, që u organizua me rastin e 110-vjetorit të fillimit të Luftës së Parë Botërore, u karakterizua nga një shumëllojshmëri kumtesash, nëntëmbëdhjetë prej së cilave u prezantuan, ku gjatë punimeve trajtuan dukuri, ngjarje dhe personalitete që përshkuan shqiptarët në prag, përgjatë dhe pas viteve të Luftës së Parë Botërore.

Në këtë Konferencë Shkencore Ndërkombëtare morën pjesë me kumtesat e tyre akademikë, profesorë e studiues nga Shqipëria, Kosova, Maqedonia e Veriut dhe Austria. Në këtë kontekst, probleme, si: nacionalizmi shqiptar, situata politike, ekonomike, shoqërore, kulturore e arsimore, ishin në fokus të kumtesave të prezantuara, të cilat u mbështetën mbi bazën e burimeve nga provenienca të ndryshme. Gjithashtu u paraqitën të dhëna lidhur me rekrutimin e shqiptarëve në radhët e ushtrive dhe fuqive pushtuese të trevave shqiptare. Midis kësaj, disa prej referuesve trajtuan çështjen shqiptare

në Konferencën e Paqes në Paris. Me kumtesat e tyre, referuesit paraqitën analiza, vështirime, krahasime, pikëpamje, interpretime e burime të reja, të cilat pasqyrojnë një tablo realiste të Shqipërisë dhe shqiptarëve gjatë Luftës së Parë Botërore.

Mbështetur në rezultatet e kumtesave të tyre, mund të nxjerrim tri përfundime kryesore:

- **së pari**, Lufta e Parë Botërore i gjeti shqiptarët me probleme të ndryshme e të përgjithshme dhe të papërgatitur për t'u bërë ballë rrjedhave të saj;
- **së dyti**, ndonëse të pushtuar nga shtete të të dy blloqeve ndërluftuese, shqiptarët bënë përpjekje maksimale për të realizuar aspiratat politike, kulturore e arsimore, por u përballën me fushata e politika shtypëse, që ndikuan në shprehjen e pakënaqësive të tyre edhe përmes veprimeve të armatosura; dhe
- **së treti**, shpresat e shqiptarëve se Konferenca e Paqes në Paris do të rivlerësonte vendimet e mëparshme të Fuqive të Mëdha dhe do të sillte vendime në përputhje me të drejtat dhe aspiratat e tyre kombëtare, ishin zhgënjyese për të ardhmen.

Falënderojmë tri institucionet tona për këtë organizim shkencor, pjesëmarrësit dhe referuesit me kumtesa, që i mundësuan konferencës të realizojë me sukses objektivat e saj. Në emër të Këshillit Organizues, faleminderit të gjithëve dhe mirë u takofshim në aktivitetet e radhës!